

AUGUSTI 2024

Aktias ekonomiska prognos

Lasse Corin, Chefekonom, Aktia Bank Abp

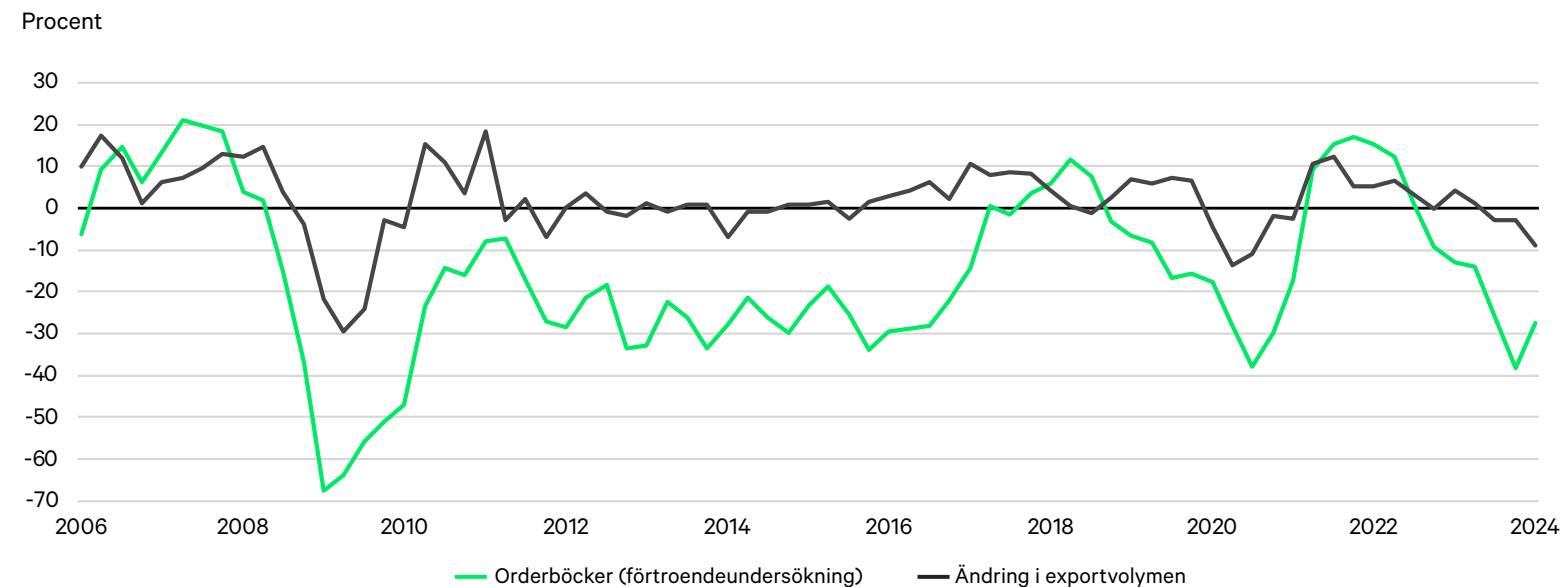
Aktia

Flera svaga ljusglimtar i Finlands ekonomi – men utan en betydande exporttillväxt förblir de också glimtar

Situationen i Finlands ekonomi har blivit positivare än vad vi förutspådde tidigare. Många små signaler tyder på att den ekonomiska konjunkturen håller på att vända mot det bättre. Konsumentförtroendet har stärkts, löntagarnas köpkraft förbättras och det finns en gryende uppgång i bostadspriserna. En indikator som följs upp mer sällan är företagens nya små låneavtal på mindre än 250 000 euro, som har ökat betydligt i år. Även om den allmänna stämningen är något positiv, är förbättringen i den ekonomiska situationen dock en följd av en konjunkturförändring. Det har inte skett någon betydande förändring i Finlands internationella konkurrenskraft, utan tillväxten är fortfarande alltför beroende av konsumtionstillväxt.

Vi förutspår att Finlands ekonomiska tillväxt är 1,7 procent nästa år och 1,5 procent år 2026.

Finland, exportindustrins orderböcker och årlig exporttillväxt

Källa: Aktia, Macrobond, European Commission (DG ECFIN), Statistics Finland

Exporten börjar öka något

Vi förväntar oss att Finlands export kommer att växa något under de kommande åren. I enkäter är exportföretagens orderstock något bättre, men fortfarande långt ifrån tider med piggare tillväxt. En snabbare tillväxt vore välkommen, eftersom Finlands bytesbalans fortfarande uppvisar ett underskott. Underskottet i bytesbalansen är den största enskilda faktorn som skiljer Finland från de övriga nordiska länderna. Vi räknar med att exporten kommer att öka med 3,5 procent nästa år och med 2,4 procent år 2026. Exporttillväxten stöds av den ekonomiska utvecklingen i våra viktigaste exportländer, dvs. USA, Sverige och Tyskland. Tillväxten i USA förväntas fortsätta, om än i långsammare takt. Den ekonomiska tillväxten i Sverige och Tyskland förväntas tillta.

Genast efter coronapandemin växte Finlands export i snabb takt. Tyvärr har exporttillväxten avtagit stadigt från toppen år 2021 och under det första kvartalet innevarande år var exportvolymen 9 procent mindre än året innan. I Finland görs det inte tillräckligt med nya investeringar som skulle förbättra vårt lands exportmöjligheter. Även om vår export ökar, är utvecklingen beroende av konjunkturer snarare än en följd av en betydande stärkning av investeringar eller konkurrenskraft.

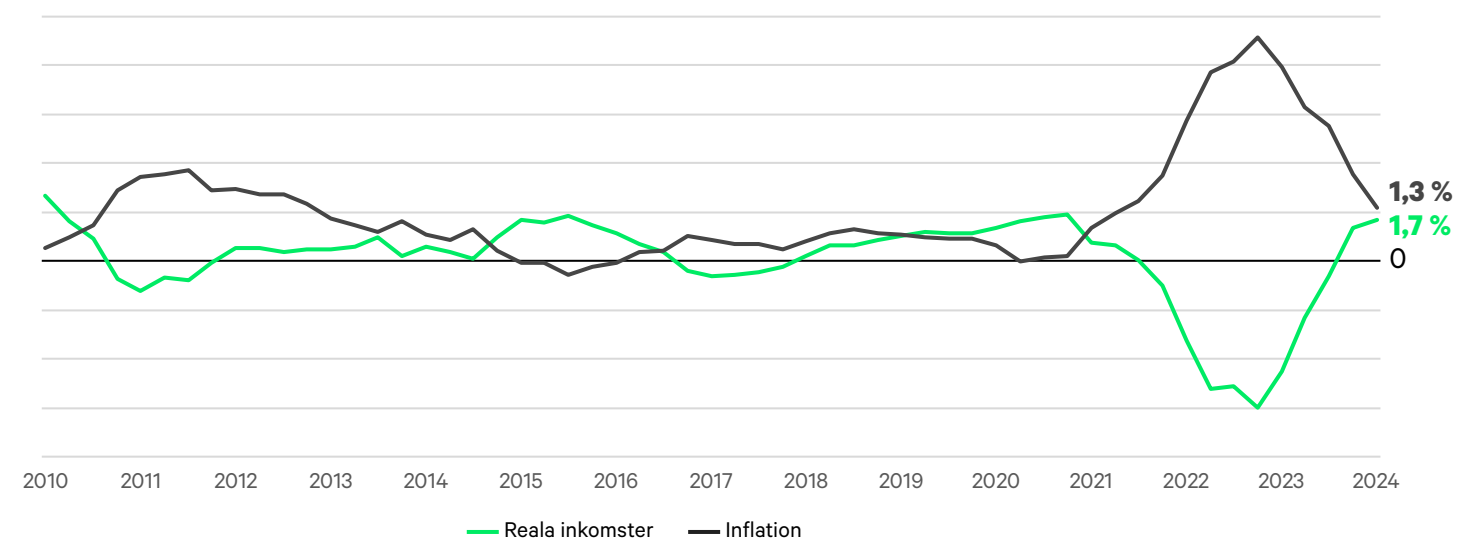
Finland är känt som ett öppet och exportdrivet land. I en nordisk jämförelse stämmer inte detta riktigt, eftersom Finlands exportsektor är den minsta i Norden i proportion till ekonomin. Mer om detta i rapportens sista avsnitt.

I Finland görs det inte tillräckligt med nya investeringar som skulle förbättra vårt lands exportmöjligheter. Även om vår export ökar, är utvecklingen beroende av konjunkturer snarare än en följd av en betydande stärkning av investeringar eller konkurrenskraft.

Finland, inflation och årsförändring i reala inkomster

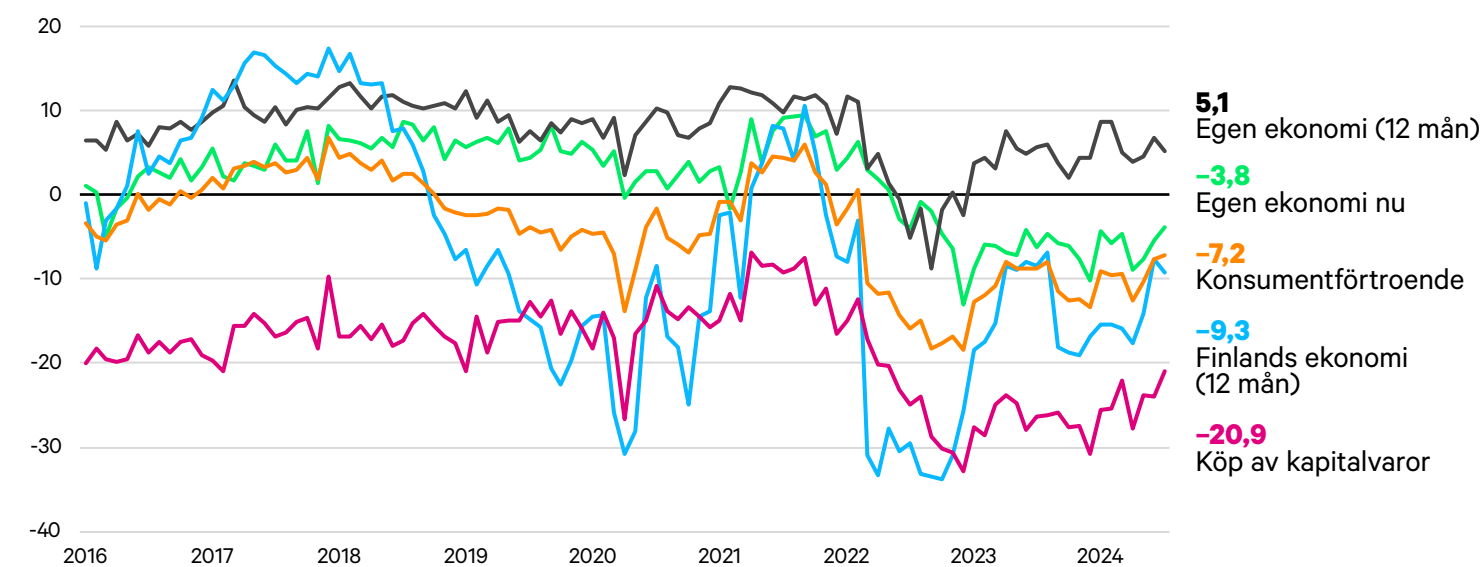
Procent

Källa: Aktia, Macrobond, Statistics Finland

Konsumentförtroende

Saldo

Källa: Aktia, Macrobond, Statistics Finland

Valresultatet i USA bestämmer handelspolitikens riktning

De ekonomiska utsikterna i USA har försämrats under 2024. En fråga som är större än ekonomiska konjunkturer är presidentvalet och dess inverkan på landets handelspolitik. Ur perspektivet för internationell handel vore Trump en svårare president, men det är viktigt att komma ihåg att särskilt Trumps valretorik är mycket hård. Till skillnad från 2016 års val är man bättre förberedd på att Trump eventuellt blir president, och till exempel utarbetar EU en handelsstrategi med Trumps presidentskap i åtanke. Det finns emellertid också

möjligheter. Även om Trump vill begränsa EU:s export till USA, skulle han gynnas av EU som partner i USA:s politik mot Kina.

På det hela taget verkar retoriken om slutet på globaliseringen överdriven, eftersom världshandelns andel av den globala bruttonationalprodukten endast minskade måttligt under 2023. Samtidigt kan det konstateras att den globala containerexportvolymen i juni i år motsvarade 15,7 miljoner TEU-enheter (Twenty-Foot Equivalent Unit), dvs. 20 fots containrar. Siffran var den största som uppmätts i juni i mätningshistorien och säkert i hela historien.

Hushållen står inför både med- och motgångar

Som helhet tror vi att finländska konsumenter har det värsta bakom sig. De senaste årens snabba inflation tärde märkbart på konsumenternas köpkraft. Löntagarnas köpkraft har ännu inte nått 2021 års toppnivå, men den snabba avmattningen i uppgången av konsumentpriserna i kombination med löneförhöjningarna inom den närmaste framtiden har stärkt löntagarnas köpkraft. Detta stödjer tillväxten inom privat konsumtion. Köpkraften stärks naturligtvis också av en nedgång i räntenivån, som visserligen mest hjälper högt skuldsatta

privathushåll. Den förbättrade ekonomiska bilden syns redan i konsumentförtroendet. Konsumenternas tro på utvecklingen av privatekonomin har stärkts betydligt under de senaste två åren. Den nuvarande nivån på 5,1 är fortfarande något under långtidsgenomsnittet på 7,8. Konsumenternas intresse för att skaffa sällanköpsvaror har stigit från bottensiffrorna (-32,8) till den nuvarande nivån på -20,9. Siffran ligger strax under långtidsmedelvärdet på -16,9. Sällanköpsvaror är i allmänhet dyrare, och eftersom de håller längre är det också lättare att vara flexibel med anskaffningen under ekonomiskt osäkra tider. Därför reagerar också efterfrågan på dem känsligare på förändringar i konsu-

mentförtroendet. På det hela taget ser konsumenterna ljus i slutet av tunneln i ekonomin, och vi förväntar oss också att detta återspeglas i konsumtionsbeteendet.

Även hushållens insättningar har börjat öka. Års-tillväxten för insättningar inom hushållssektorn, dvs. alla finska hushåll, ligger för närvarande nära noll, medan årstillväxten som svagast var -3,9 procent så sent som ifjol. Tillväxten inom insättningar stödjer förtroendet. Att den totala mängden insättningar inte längre minskar tyder också på ett lättare ekonomiskt läge. I konsumentförtroendekäter har andelen personer som uppger sig vara tvungna att använda sina besparingar minskat under innevarande år.

Investeringsutsikterna är positiva på lång sikt

År 2023 var mycket svårt med tanke på investeringar, och investeringsvolymerna minskade med 8,8 procent från året innan. Den största orsaken till den svaga utvecklingen var att byggnadsinvesteringarna minskade med nästan 14 procent. Vi förväntar oss att investeringarna ytterligare minskar med -1,8 procent i år och ökar med 5,4 procent år 2025 och med 3,3 procent år 2026. En positiva konjunktur stöder en tillväxt inom investeringar, men vi anser inte att det har skett någon betydande strukturell förändring i investeringsmiljön.

Dessutom har försvarsinvesteringarna en positiv inverkan på siffrorna.

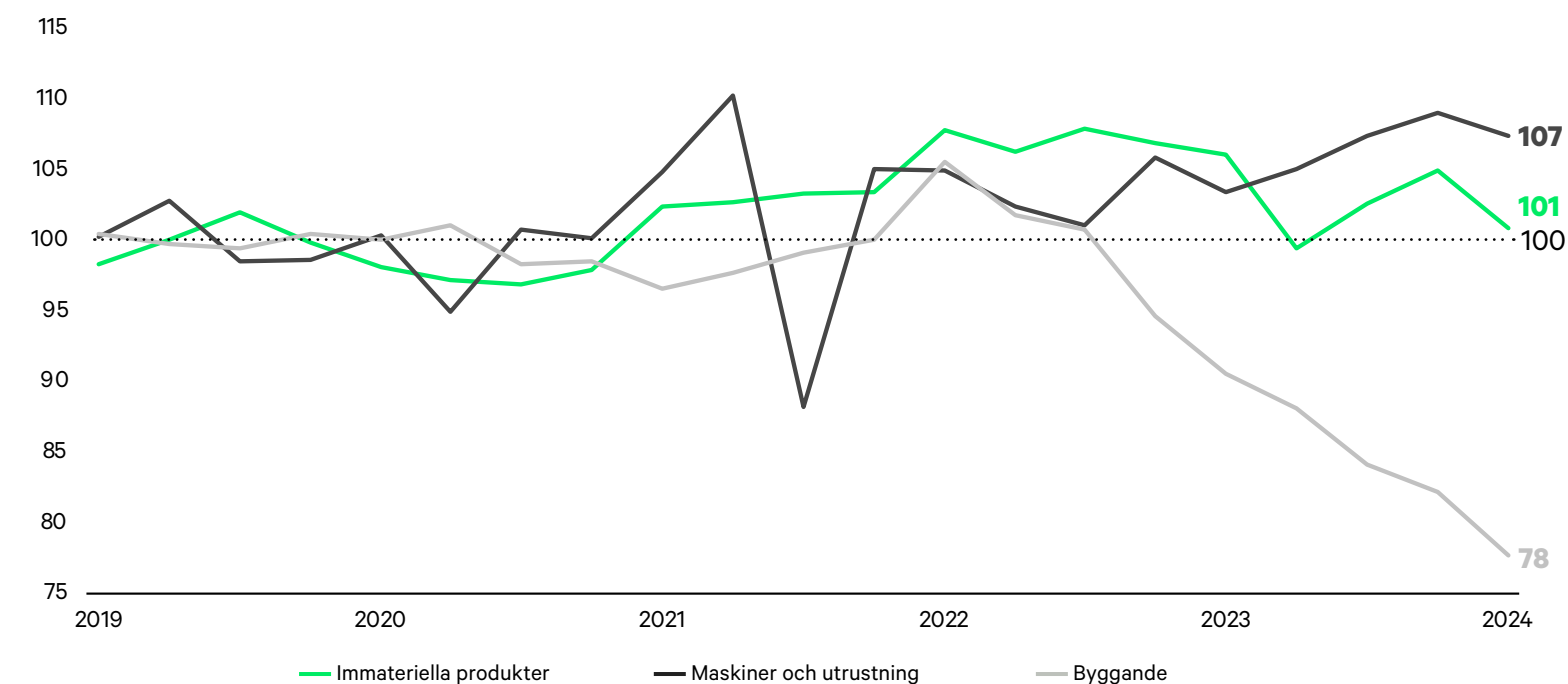
År 2009 minskade bygginvesteringarna kraftigt som en följd av finanskrisen, men kom tillbaka i tillväxtspåret redan följande år. Vi förväntar oss att bygginvesteringarna kommer att börja växa försiktigt. Det finns vissa tidiga tecken på detta, eftersom antalet beviljade bygglov i april och maj var större än året innan. Samtidigt har räntorna börjat sjunka klart, vilket stödjer såväl hushållen som företagen i investeringar. Det är dock anmärkningsvärt att räntenivån bara sjunker försiktigt och inte kollapsar som för 15 år sedan.

” En svag ljusglimt i investeringsutvecklingen är tillväxten i investeringar i maskiner och anordningar.

En svag ljusglimt i investeringsutvecklingen är tillväxten i investeringar i maskiner och anordningar. Det är det enda investeringslaget som har vuxit från situationen för ett par år sedan. Av våra viktiga exportländer förutspås en piggare ekonomisk tillväxt i Tyskland och Sverige. Samtidigt förväntas tillväxten i USA fortsätta, om än i långsammare takt.

Finland, utveckling av investeringar

Index 2019=100

Källa: Aktia, Macrobond, Statistics Finland

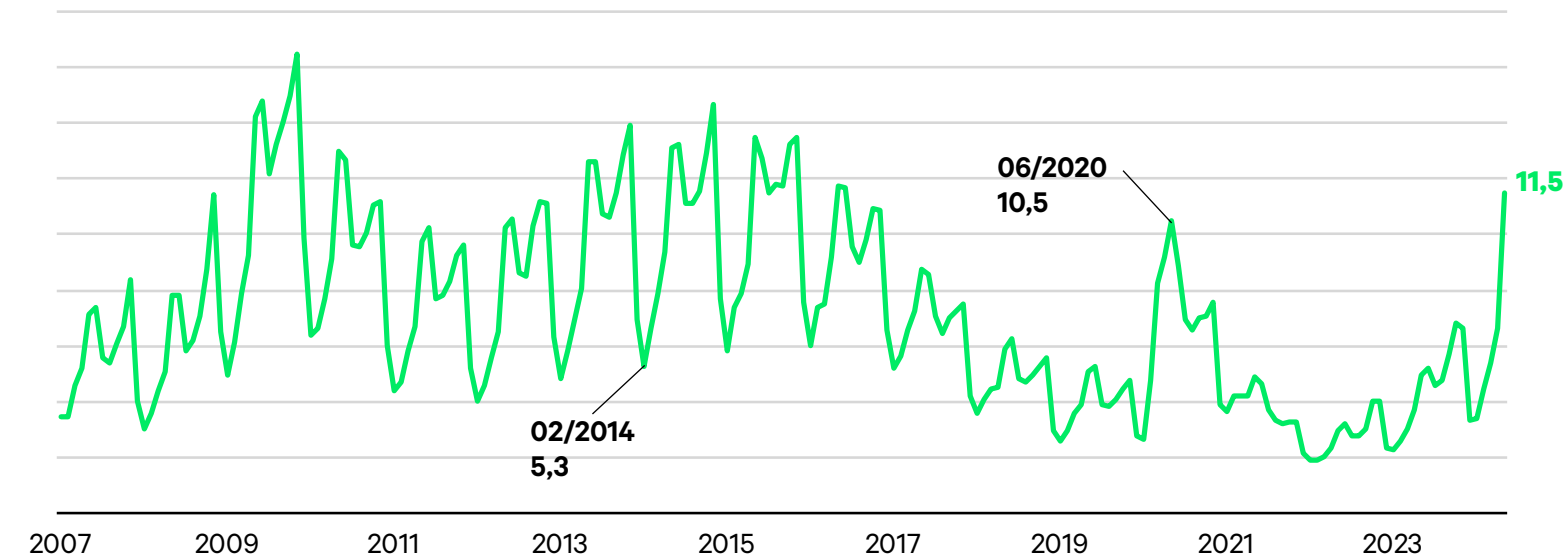
Det totala antalet företagslån beviljade av finska banker har ökat på årsnivå under hela innevarande år. Än så länge är tillväxten visserligen dämpad, bara cirka 2 procent, men det är dock ett lovande tecken på att företagsverksamheten och därigenom förhoppningsvis också investeringarna börjar växa.

För bara ett år sedan översköljdes Finland av en optimism om en kraftig tillväxt inom gröna investeringar. I Finlands Näringsliv EK:s databas finns det för närvarande potentiella gröna investeringsprojekt till ett värde av över 260 miljarder euro.

Siffran har fortsatt att öka och är betydande med tanke på storleken på Finlands ekonomi. Även om det finns många projekt på papper, har det inte kommit några betydande nya investeringsuppdrag – i synnerhet inte sådana som ökar exporten. Största delen av projekten är vindkraftverk och datacenter. För närvarande planeras projekt till ett värde av ca 3 miljarder euro för 2025 och 2026. Man kan därför inte förvänta sig att dessa skulle medföra en drastisk förändring i investeringsvolymen, även om de stimulerar de totala investeringarna.

Arbetslösa arbetssökande per öppen arbetsplats

Personer

Källa: Aktia, Macrobond, Finlands Arbets- och näringsministeriet

Försämrat läge på arbetsmarknaden – kan byggsektorn bidra till sysselsättningen?

Vi förväntar oss att arbetsmarknaden förbättras nästa år. I år stiger arbetslöshetsgraden till 7,6 procent, men sjunker till 7,3 procent nästa år och till 7,1 procent år 2026. Innevarande år har varit tuddelat ur ett arbetsmarknadsperspektiv. Arbetslöshetsgraden har stigit på månadsnivå, men samtidigt verkar företagens anställningsvillighet ha blivit bättre. Utvecklingen inom antalet arbetslösa arbetssökande, som har stigit exceptionellt kraftigt i förhållande till antalet lediga arbetsplatser

har varit anmärkningsvärd. I juni i år fanns det i genomsnitt 11,5 arbetslösa arbetssökande per ledig arbetsplats. Vid samma tid ifjol var siffran 5. Antalet lediga arbetsplatser minskade i juni till 25 000, vilket är den svagaste nivån på tio år.

Under 2024 har förtroendeenkäter bland företag visat tecken på ökad anställningsvillighet. En viktig bransch där vi förväntar oss att situationen kommer att förbättras är byggsektorn. Bygginvesteringarna har minskat exceptionellt kraftigt, vilket också har återspeglats i sysselsättningsläget inom branschen. Vi förväntar oss att antalet beviljade bygglov kommer att öka under slutet av året och att tillväxten fortsätter nästa år.

Den starkare köpkraften stöder för sin del hushållens konsumtionsmöjligheter, vilket i sin tur underlättar situationen inom servicebranscherna. Arbetslösheten förväntas förbli relativt låg, vilket begränsar dess inverkan på konsumtionsmöjligheterna. En återhämtning inom exporten underlättar också läget på arbetsmarknaden något. Som helhet förblir arbetslöshetsgraden dock klart högre än år 2022. En snabbare minskning av arbetslösheten skulle förutsätta en klart snabbare ekonomisk tillväxt.

Under 2024 har förtroendeenkäter bland företag visat tecken på ökad anställningsvillighet.

%-ändring från året innan	2020	2021	2022	2023	2024e*	2025e*	2026e*
BNP	-2,4	2,8	1,3	-1,2	0,0	1,7	1,5
Export	-7,8	6,2	3,6	-0,1	-2,3	3,5	2,4
Import	-6,2	6,1	8,4	-6,6	-0,4	3,9	2,7
Konsumtion	-2,2	3,4	0,9	1,2	0,5	1,2	1,2
Privat	-3,8	3,2	1,8	0,2	0,4	1,6	1,4
Offentlig	1,2	3,9	-1,0	3,4	0,5	0,3	0,7
Investeringar	-1,0	1,1	2,4	-8,8	-1,8	5,4	3,3
Byggnader	-0,6	-1,1	2,4	-14,3	-6,6	5,4	3,2
Maskiner, utrustning, transportfordon och vapensystem	-1,0	3,0	1,5	2,6	2,8	6,7	3,9
Immateriella (FoU)	-2,5	5,6	4,1	-3,7	2,2	3,7	2,8
Nyckeltal, %							
Utrikeshandel med varor och tjänster, över-/underskott av BNP	-0,3	-0,3	-2,2	0,6	-0,2	-0,3	-0,5
Arbetslöshet	7,7	7,7	6,8	7,2	7,6	7,3	7,1
Inflation	0,3	2,2	7,1	6,3	1,3	1,4	1,6

Finland är inte så exportdrivet som vi föreställer oss

Ett vanligt mantra är att Finland är ett litet, öppet och exportdrivet land. Det stämmer att landet är litet och öppet, men vi avviker inte från de övriga nordiska länderna när det gäller export. Tvärtom är exportens andel av bruttonationalprodukten i Finland minst i Norden. I den nyaste statistiken står exporten för 41 procent av Finlands bruttonationalprodukt. I Sverige är andelen 55 och i Danmark hela 68 procent. Exportens andel har systematiskt varit högre i Sverige och Danmark, och dessutom har relationstalet ökat på senare år i dessa länder. I Norge är exportens andel större, men tack vare gas- och oljeförekomster är landet en skild historia.

En viktigare observation än storleken på exporten är att exporten är större än importen i alla nordiska länder förutom Finland. De andra säljer alltså mer till utlandet än vad de köper därifrån. I Finland var situationen bra ända fram till år 2010, varefter importen mer eller mindre oavbrutet har varit större än exporten. Diskussionen kring Finlands utmaningar med konkurrenskraft konkretiseras just i detta faktum. I nuläget är Finlands export för liten för att på ett betydande sätt stödja den eko-

nomiska tillväxten. En reducerad import kunde förbättra situationen, men det kan vara svårt eftersom många exportvaror är åtminstone delvis beroende av importvaror.

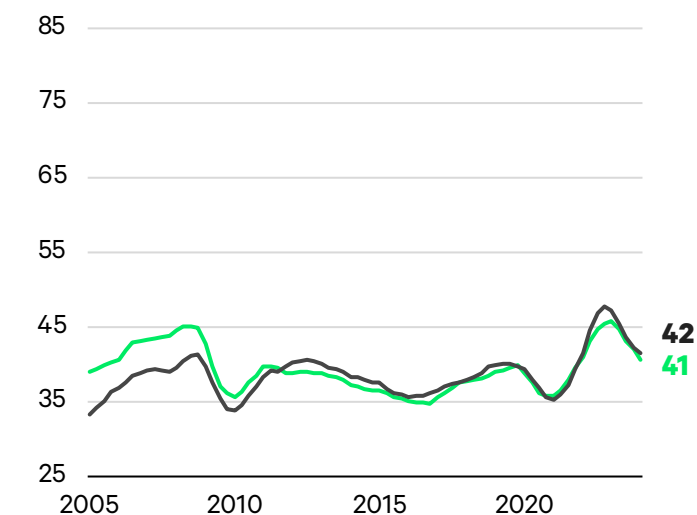
Finland behöver investeringar i synnerhet för att främja exporten. Vi bör utveckla fler produkter och tjänster som vi kan sälja till utlandet. Produktutveckling i sig är dock inte lösningen, eftersom det också gäller att kunna sälja de nya innovationerna.

Finland behöver investeringar i synnerhet för att främja exporten. Vi bör utveckla fler produkter och tjänster som vi kan sälja till utlandet. Produktutveckling i sig är dock inte lösningen, eftersom det också gäller att kunna sälja de nya innovationerna.

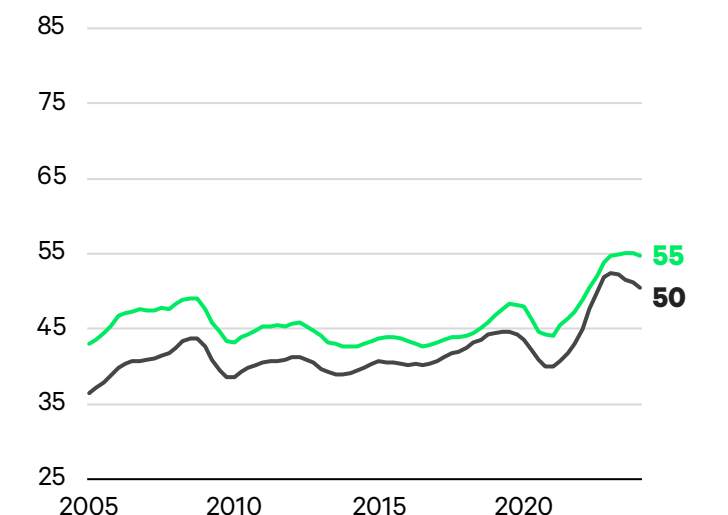
— Import — Export Procent av BNP, beräknad på basen av fyra kvartals glidande summa

Finland

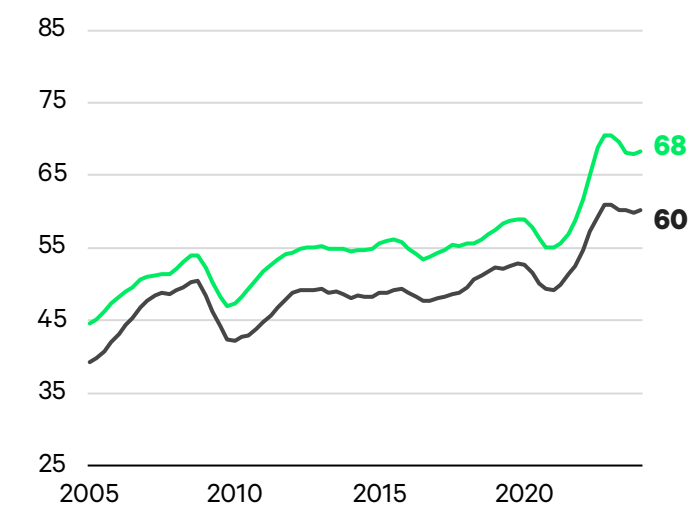
Källa: Aktia, Macrobond, Statistics Finland

Sverige

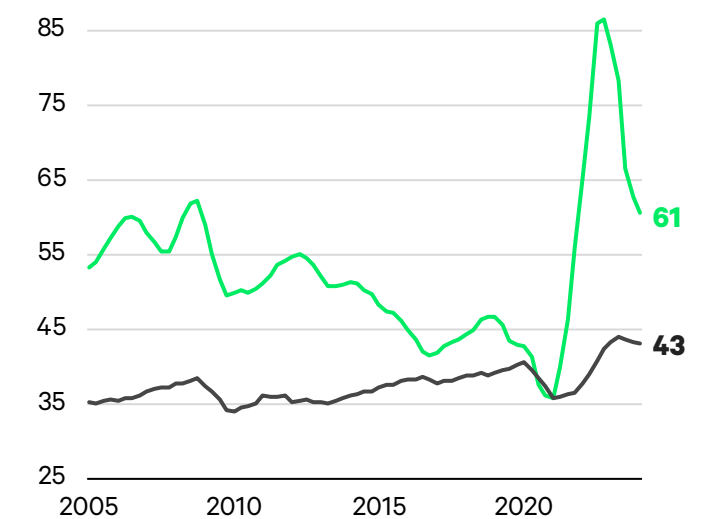
Källa: Aktia, Macrobond, Statistics Sweden (SCB)

Danmark

Källa: Aktia, Macrobond, Statistics Denmark

Norge

Källa: Aktia, Macrobond, Statistics Norway

Lasse Corin
Chefsekonom, Aktia Bank Abp

Lasse Corin har fungerat som Aktias chefsekonom sedan våren 2020 och i sin roll följer och analyserar han utvecklingen av makroekonomin och placeringsmarknaden. Lasse Corin har lång erfarenhet av expertpositioner inom banksektorn och hans mål är att fokusera särskilt på den inhemska ekonomin och diskutera hur förändringar i världsekonomin påverkar Finland och finländska hushåll.

lasse.corin@aktia.fi

X: @lassecorin

UTGIVARE: Aktia Bank Abp, Arkadiagatan 4-6,
PB 207, 00100 Helsingfors

Denna publikation är Aktia Bank Abps publikation.
Innehållet beskriver vår chefsekonomns syn på
marknadssituationen.

KUNDSERVICE: 010 247 010 (Ina/msa).

© Aktia Bank Abp, 2024

Aktia är en finländsk kapitalförvaltare, bank och livförsäkrare som har skapat välstånd och välfärd generation efter generation redan under 200 års tid. Vi tillhandahåller våra kunder digitala tjänster i ett flertal kanaler och ger personlig service på våra verksamhetsställen i huvudstadsregionen samt i Åbo-, Tammerfors-, Vasa- och Uleåborgsregionerna. Vår belönade kapitalförvaltnings fonder säljs även internationellt. Vi sysselsätter ca 850 personer på olika håll i Finland. Aktias förvaltade kundtillgångar (AuM) uppgick 30.6.2024 till 14,1 miljarder euro och balansslutningen till 12,4 miljarder euro. Aktias aktie noteras på Nasdaq Helsinki Oy (AKTIA). aktia.com.

Tänk
framåt
Aktia